Lieta Nr. C29703613
Nr. C-1127/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 13.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne
ar tiesas sēdes sekretāri A.Sargunu,
piedaloties prasītājas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un atbildētājas /pers. B/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. C/,

2015.gada 30.martā atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 25.aprīlī dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība /Nosaukums A/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, cita starpā norādot, ka 2012.gada 2.janvārī atbildētāja parakstījusi rīkojumu Nr.02/01/2012 par dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ darbinieka /pers. D/ atstādināšanu no darba, kas ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 15.maija spriedumu lietā Nr.C29560112, kas stājies spēkā 2012.gada 3.jūlijā, ticis atzīts par prettiesisku, piedzenot no prasītājas par labu /pers. D/ vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu Ls 340,35 apmērā, bet valsts ienākumos – tiesas izdevumus par kopējo summu Ls 107,65 apmērā. Minētās naudas summas prasītāja samaksājusi 2012.gada 9.jūlijā.

Savukārt 2012.gada 27.februārī atbildētāja parakstījusi rīkojumu Nr.16 par dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ darbinieka /pers. D/ atlaišanu, bet ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 9.augusta spriedumu lietā Nr.C29635612, kas stājies spēkā 2012.gada 13.septembrī, no prasītājas par labu /pers. D/ piedzīta vidējā izpeļņa par darba piespiedu kavējumu Ls 615,33 apmērā, bet valsts ienākumos – tiesas izdevumus par kopējo summu Ls 97,80 apmērā. Minētās naudas summas prasītāja samaksājusi 2012.gada 3.septembrī.

Ņemot vērā minēto, prasītāja uzskata, ka atbildētāja, izdodot prettiesiskus rīkojumus, radījusi prasītājai zaudējumus par kopējo summu Ls 1161,13 apmērā. Lai gan 2012.gada 7.novembrī atbildētājai tikusi nosūtīta vēstule Nr.420 ar lūgumu līdz 2012.gada 30.novembrim atlīdzināt prasītājai nodarītos zaudējumus, atbildētāja minēto lūgumu nebija izpildījusi.

Pamatojoties uz Civillikuma 1756.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765. un 1775.pantu, Kooperatīvo sabiedrību likuma 46.panta trešo daļu, 55.panta pirmo un otro daļu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas zaudējumus Ls 1161,31 apmērā, likumiskos nokavējuma procentus Ls 48,36 apmērā un samaksātos tiesas izdevumus.

2013.gada 30.augustā tiesā saņemti atbildētājas /pers. B/ rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, no kuriem izriet, ka atbildētāja prasību neatzīst, jo, pirmkārt, prasītājai jebkurā gadījumā būtu jāizmaksā /pers. D/ darba alga, līdz ar to summa Ls 955,68 apmērā nevar tikt atzīta par pamatotu. Otrkārt, atbildētājas ieskatā nepastāv cēloniskais sakars starp zaudējumu Ls 205,45 apmērā rašanos un atbildētājas darbībām, kā arī atbildētājas vaina, jo, izskatot /pers. D/ un prasītājas darba strīdu, netika vērtēts, ka darbinieks apzināti noslēpis no darba devēja informāciju par savu invaliditāti, turklāt laikā, kad tiesa izskatīja /pers. D/ celto prasību, atbildētāja jau bijusi izslēgta no valdes sastāva, savukārt prasītājas pārstāvis atzina /pers. D/ celto prasību, nevis mēģināja pierādīt darbinieka vainu, tādējādi novēršot zaudējumu rašanos.

Tiesas sēdē prasītājas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītā pamata un motīviem, papildus paskaidrojot, ka atbildētāja varēja ietekmēt tiesvedības gaitu, jo no 2012.gada 15.maija sprieduma izriet, ka atbildētāja ir sniegusi rakstveida paskaidrojumus, savukārt no 2012.gada 9.augusta sprieduma izriet, ka atbildētāja bija atsaukusi darbiniekam /pers. D/ izsniegto darba līguma uzteikumu. Prasība tika celta pret /pers. B/, jo tieši viņa parakstīja apstrīdētos rīkojumus, bet solidārās atbildības gadījumā prasība ir ceļama pret jebkuru solidāri atbildīgu personu, kura savukārt zaudējumu piedziņas gadījumā ir tiesīga celt regresa prasību pret pārējām solidāri atbildīgām personām.

Prasītājas pārstāvis arī paskaidroja, ka pēc prasības celšanas atbildētāja nebija veikusi nevienu maksājumu zaudējumu atlīdzināšanai.

Atbildētājas/pers. B/ pilnvarotā pārstāve /pers. C/ tiesas sēdē prasību neatzina uz atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādītā pamata un motīviem, papildus paskaidrojot, ka visi valdes locekļi atbild solidāri, bet prasītāja nav pierādījusi, ka konkrētajā gadījumā atbildība jāuzņemas tikai atbildētājai. Lai gan atbildētājai bija tiesības parakstīt dokumentus vienpersoniski, visi lēmumi tika pieņemti koleģiāli, turklāt valde pirms lēmumu pieņemšanas bija saņēmusi juridisku konsultāciju. Tāpat atbildētāja apšauba zaudējumu aprēķinu, jo izmaksātā darba samaksa nav uzskatāma par zaudējumiem.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi pušu pilnvaroto pārstāvju tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, kā arī pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka maza apmēra prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka atbildētāja /pers. B/ laikā no 2011.gada 15.septembra līdz 2012.gada 28.jūnijam pildīja dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājas pienākumus ar tiesībām pārstāvēt kooperatīvo sabiedrību atsevišķi. Minēto apliecina arī lietas materiālos esošās Uzņēmumu reģistra lēmumu kopijas (lietas 65., 66.lapa).

Saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 55.panta pirmo un otro daļu katram kooperatīvās sabiedrības valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Kooperatīvās sabiedrības valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie

nodarījuši sabiedrībai.

Civillikuma 1770.pants paredz, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Savukārt Civillikuma 1772.pants paredz, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Tādējādi tiesa secina, ka zaudējums var izpausties kā jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, sagaidāmās peļņas atrāvums, papildu izdevumi, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Savukārt, lai noskaidrotu, vai ir iestājusies atbildētājas kā bijušās valdes priekšsēdētājas atbildība, ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus – kooperatīvajai sabiedrībai nodarīto zaudējumu esamību, kooperatīvās sabiedrības izpildinstitūcijas amatpersonas rīcību un cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un kooperatīvās sabiedrības izpildinstitūcijas amatpersonas rīcību.

No lietas materiālos esošās 2012.gada 2.janvāra rīkojuma Nr.02/01/2012 kopijas (lietas 46.lapa) redzams, ka 2012.gada 2.janvārī dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētāja /pers. B/ izdeva rīkojumu par /pers. D/ atstādināšanu no darba uz pārbaudes veikšanas laiku.

Savukārt no lietas materiālos esošās 2012.gada 27.februāra rīkojuma Nr.16 kopijas (lietas 48.-49.lapa) redzams, ka 2012.gada 27.februārī dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētāja /pers. B/ izdeva rīkojumu par 2011.gada 25.jūlijā a r /pers. D/ noslēgtā darba līguma Nr.06/2011 uzteikšanu.

Kā izriet no prasības pieteikuma un prasītājas pilnvarotā pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, pēc prasītājas ieskata, atbildētāja, izdodot prettiesiskus rīkojumus attiecībā uz kooperatīvās sabiedrības darbinieku /pers. D/, ir nodarījusi prasītājai zaudējumus, ko veido /pers. D/ izmaksātā vidējā izpeļņa par darba piespiedu kavējumu par kopējo summu Ls 955,68 apmērā (lietas 44., 60.lapa), kā arī valsts ienākumos samaksātie tiesas izdevumi par kopējo summu Ls 205,45 apmērā (lietas 42., 43., 45., 58., 59.lapa).

Kā redzams no lietas materiāliem, ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 15.maija spriedumu lietā Nr.C29560112, kas stājās likumīgā spēkā 2012.gada 3.jūlijā (lietas 23.lapa), cita starpā no dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ par labu /pers. D/ piedzīta vidējā izpeļņa par darba piespiedu kavējumu laikā no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 22.janvārim Ls 340,35 apmērā (lietas 30.-40.lapa).

Savukārt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 9.augusta spriedumu lietā Nr.C29635612, kas stājās likumīgā spēkā 2012.gada 13.septembrī (lietas 50.lapa), cita starpā no dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ par labu /pers. D/ piedzīta vidējā izpeļņa par darba piespiedu kavējumu laikā no 2012.gada 28.marta līdz 2012.gada 3.maijam Ls 615,33 apmērā (lietas 51.-56.lapa).

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Ņemot vērā to, ka prasītājai laikā no 2012.gada 2.janvāra līdz 2012.gada 22.janvārim un no 2012.gada 28.marta līdz 2012.gada 3.maijam būtu pienākums izmaksāt /pers. D/ darba samaksu, ja minētais darbinieks nebūtu atstādināts un pēc tam atbrīvots no darba, kā arī to, ka lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti pierādījumi tam, ka minētajam darbiniekam izmaksātās vidējās izpeļņas apmērs būtu lielāks par izmaksājamās darba samaksas apmēru, vai prasītāja minētajos laika posmos būtu pieņēmusi /pers. D/ darba pienākumu veikšanai citu darbinieku, kuram izmaksāta attiecīga darba samaksa, tiesa pievienojas atbildētājas un viņas pilnvarotās pārstāves viedoklim un atzīst, ka vidējās izpeļņas izmaksa /pers. D/ konkrētajā gadījumā nav radījusi prasītājai mantiski novērtējamu pametumu Civillikuma 1772.panta izpratnē. Līdz ar to prasība daļā par zaudējumu Ls 955,68 apmērā piedziņu nav pamatota.

Tāpat tiesa uzskata, ka prasība daļā par zaudējumu Ls 205,45 apmērā piedziņu arī nav pamatota, jo, pēc tiesas ieskata, tiesas spriedumā noteiktie valsts ienākumos maksājamie tiesas izdevumi nav atzīstami par zaudējumiem materiālo tiesību izpratnē.

Arī Augstākās tiesas judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par viena procesa ietvaros samaksāto tiesāšanās izdevumu piedziņu nevar tikt izlemts citā, pavisam jaunā tiesvedības procesā, šo prasījumu pamatojot ar Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzināšanu (Civillikuma 1770.-1792.pants). Materiālās tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību (sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 21.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-6, 2011.gada 6.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-143, 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-965).

Turklāt saskaņā ar Civillikuma 1776.panta pirmo un trešo daļu cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi. Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties, veicot šā panta pirmajā daļā minētos pasākumus.

No Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 9.augusta sprieduma lietā Nr.C29635612 izriet, ka 2012.gada 23.aprīlī dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība /Nosaukums A/ atsauca darba devēja uzteikumu, atjaunojot /pers. D/ darbā no 2012.gada 28.marta.

Ņemot vērā to, ka kopš 2012.gada 28.jūnija atbildētāja vairs nebija pildījusi prasītājas valdes priekšsēdētājas pienākumus, bet prasītājai līdz civillietas Nr.C29635612 izskatīšanas uzsākšanai bijusi iespēja labprātīgi atlīdzināt /pers. D/ pienākošos vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu, tiesa uzskata, ka pati prasītāja nebija veikusi saprātīgus pasākumus zaudējumu novēršanai. Proti, ja prasītāja, kura, kā tas izriet no 2012.gada 9.augusta sprieduma, pilnībā atzina /pers. D/ prasību, būtu līdz lietas izskatīšanai izmaksājusi darbiniekam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu, tiesai nebūtu pamata piedzīt no prasītājas tiesas izdevumus.

Tiesa piekrīt prasītājas pārstāvja viedoklim, ka atbilstoši Civillikuma 1683.panta noteikumiem prasītāja ir tiesīga ar zaudējumu piedziņas prasījumu vērsties tikai pret atbildētāju, nevis visiem valdes locekļiem. Tiesa arī piekrīt viedoklim, ka prasības apmierināšanas gadījumā atbildētāja būs tiesīga celt regresa prasību pret pārējiem valdes locekļiem. Taču prasītāja neuzskatīja par nepieciešamu pieaicināt lietā trešo personu statusā pārējos valdes locekļus, kas piedalījās attiecīgu rīkojumu izdošanā un kuru tiesības un pienākumus varētu skart spriedums konkrētajā lietā, kas savukārt tiesas ieskatā kalpo par papildu pamatu prasības noraidīšanai.

Ievērojot to, ka prasītāja konkrētajā gadījumā nav pierādījusi visu zaudējumu piedziņas priekšnosacījumu pastāvēšanu, tiesa uzskata, ka dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ maza apmēra prasība pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu ir noraidāma, kas savukārt kalpo par pamatu prasības daļā par likumisko nokavējuma procentu piedziņu noraidīšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97. un 193.pantu, tiesa

nosprieda:

dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maza apmēra prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Mikulāne